

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

صور تجلسه

۱- مشخصات جلسه: جلسه شماره ۱۰ و ۱۱

عنوان جلسه: کارگروه داخلی شورای عالی آب

نوع جلسه: ○ موردی ● مستمر

مکان: سالن جلسات طبقه دهم

تاریخ و زمان: سه شنبه ۹۸/۰۷/۲۳ و سه شنبه ۹۸/۰۷/۳۰

برگزارکننده: دبیرخانه شورای عالی آب

ساعت ۱۰:۰۰ الی ۱۲:۰۰

۲- اعضاء جلسه:

حاضرین (به ترتیب الفبایی)، آقایان و خانمها: فریبا آوریده (دفتر رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک)؛ محمد ارشدی (مرکز امور اجتماعی منابع آب و انرژی)؛ علیرضا پورابراهیم (شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور)؛ سعید جمالی (شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران)؛ محمد حب وطن (دفتر نظام‌های بهره‌برداری و حفاظت آب و آبفا)؛ شانیو خزایی (دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفا)؛ محمدرضا راهدان (دفتر استانداردها و طرح‌های آب و آبفا)؛ حمید رحمانی (دفتر نظام‌های بهره‌برداری و حفاظت آب و آبفا)؛ رضا روزبهانی (موسسه تحقیقات آب)؛ محبوبه زارع‌زاده (دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفا)؛ سعیده سامانی (موسسه تحقیقات آب)؛ متین عامری (موسسه تحقیقات آب)؛ علی صفارزاده (شرکت مهندسی مشاور دزآب)؛ مهدی ضرغامی (معاونت آب و آبفا)؛ داودرضا عرب (موسسه راهبرد دانش پویا)؛ هوشنگ غلامی (دفتر رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک)؛ عبدالله فاضلی (شرکت مدیریت منابع آب ایران)؛ اشکان فرخ‌نیا (موسسه تحقیقات آب)؛ سارا لطفی (دفتر برنامه‌ریزی راهبردی و تلفیقی)؛ علی مجاهدی (دفتر استانداردها و طرح‌های آب و آبفا)؛ عاطفه نژندعلی (مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران)؛ فرهاد هوشیاری‌پور (شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران)؛ مجتبی نوری (شرکت مدیریت منابع آب ایران).

۳- دستور جلسه:

۱- معرفی طرح احیا و تعادل بخشی آب زیرزمینی

۲- آسیب‌شناسی شناسی و ارائه پیشنهادات جهت بهبود عملکرد طرح احیا و تعادل بخشی آب زیرزمینی

۴- خلاصه مذاکرات:

دو جلسه دهم و یازدهم کارگروه داخلی شورای عالی آب با حضور نمایندگان منتخب بخش‌های ذی‌ربط وزارت نیرو و نهادهای مدعو دیگر برگزار شدند. در ابتدای جلسه دهم طرح احیاء و تعادل بخشی توسط دبیر طرح معرفی و پس از آن اعضای کارگروه راهکارهای خود را برای بهبود عملکرد این طرح پیشنهاد دادند:

۱- تا کنون ارزیابی و آسیب‌شناسی درستی از این طرح انجام نشده است. برای این منظور لازم است از پتانسیل بخش خصوصی کمک گرفته شود کمالین که اتاق ایران در پی این کار است ولی موانعی برای آن وجود دارد. نظرات جامعه‌شناسان و اقتصاددانان در تدوین این طرح در نظر گرفته نشده است. باید با رویکرد سیستمی و این که آب یک موضوع اقتصادی و اجتماعی است به مسئله نگاه کرد.

۲- بررسی عملکرد این طرح بر اساس تعداد کنتورهای نصب شده و تعداد چاه‌های مسدود شده صحیح نیست. بسیاری از چاه‌هایی که در آمار عملکرد این طرح به عنوان چاه‌های مسدود شده ارائه می‌شوند عملاً چاه‌های موثر و با آبدهی/برداشت بالا نبوده‌اند. در کنار بستن چاه‌های غیرمجاز جلو اضافه برداشت از چاه‌های مجاز و یا کف‌شکنی و ... به صورت واقعی گرفته نمی‌شود. بنابراین باید بررسی شود به چه اندازه فعالیت‌های انجام شده روی تراز آب زیرزمینی در دشت‌های مختلف موثر واقع شده است؟ همچنین اطلاعات چاه‌های پی‌زومتری با هدف شفافیت در اختیار همگان قرار گیرد.

۳- تعدیل پروانه‌های برداشت از منابع آب زیرزمینی به صرف ابلاغ دستورالعمل امکان‌پذیر نیست بلکه باید با نظارت و نصب کنتور همراه باشد. تعداد تولید کنتور در کشور کم بوده و کافی نیست.

۴- به عنوان یک راهکار میان‌بخشی باید از ظرفیت شورای عالی آب برای پیشبرد اهداف این طرح بهره برد. برای مثال موضوع اشتغال جایگزین از اهمیت زیادی در این زمینه برخوردار است که نیازمند همکاری بین نهادهای است. باید توجه داشت که تنها ابعاد فنی بر عهده وزارت نیروست و ایجاد معیشت جایگزین بر عهده نهادهای دیگر است. همچنین معیشت مردم به صنایعی باید سوق داده شود که کم‌آب‌بر باشند.

۵- نباید آب سطحی و زیرزمینی را جدا از هم در نظر گرفت بلکه این دو با هم در ارتباط هستند. جریان پایه رودخانه‌ها از منابع آب زیرزمینی است. همچنین با توجه به این که بخشی از تلفات آبیاری وارد سفره می‌شود، باید مبنای تخصیص از منابع را "مصرف" و نه "برداشت" قرار داد.

۶- باید از استراتژی قیمت‌گذاری کمک گرفته و مبنای این گذاشته شود که منبع آب پایان‌پذیر است. اصلاح قانون و اخذ مجدد حق‌النظاره آب زیرزمینی به کمک شورای عالی آب پیگیری شود.

۷- باید از رویکرد مدیریت مشارکتی و مدیریت محلی بهره برد. ولی با توجه به محدودیت زمانی برای حفظ منابع آب زیرزمینی کشور و میرایی آن، باید بررسی کرد آیا می‌توان با مدیریت مشارکتی که فرایندی زمان‌بر است به نتیجه لازم رسید؟ به نظر می‌رسد نیاز به طرحی میان‌مدت است.

۸- محدودیت منابع مالی از مهم‌ترین عوامل عدم پیشرفت طرح احیاء و تعادل بخشی آب زیرزمینی است. وضعیت پرداخت اعتبارات طرح احیاء به شورای عالی آب گزارش شود و برای حل این مشکل، اعتبار مالی درخواست

صور تجلسه

نماینده.

۹- همکاری بین وزارتین جهاد کشاورزی و نیرو بر سر میزان آب تجدیدپذیر و آب قابل برنامه‌ریزی زیرزمینی با

کمک شورای عالی آب به خصوص در موارد زیر باید به جد مورد درخواست باشد:

• وزارت جهاد کشاورزی از فرایند تصویب این طرح و بندی که بر عهده این نهاد گذاشته شده ناراضی بوده همکاری لازم را ندارد.

• شفاف‌سازی موضوع بیلان و تفاهم نهادی بر روی آن به مطالبه عمومی تبدیل شود.

• وزارت جهاد کشاورزی برای اجرای طرح گلخانه‌ها از وزارت نیرو استعلامی انجام نمی دهد.

۱۰- باید رویکرد تخصیص منابع آب زیرزمینی به منبعی با عدم قطعیت بالا تغییر یابد. لذا سیستم پایش این منابع به

کمک فناوریهای جدید باید تقویت شود. همچنین تحویل حجمی آب (تخصیص مقدار قطعی و معین) تصمیم

اشتباهی است. روش درست تحویل ساعتی آب و متغیر بر اساس منابع آب در دسترس است.

۵- مصوبات جلسه:

مهلت اجرا	مسئول اجرا	شرح مصوبه	ردیف
۱۳۹۸/۰۹/۳۰	دبیرخانه شورای عالی آب	پیگیری راهکارهای پیشنهادی برای طرح در کمیته تخصصی آتی شورا و سپس تصمیم‌سازی برای شورای عالی آب	۱

۶- برنامه کار جلسه آینده:

مهلت اجرا	شرح دستور کار	ردیف
-	جلسه دوازدهم کارگروه راس ساعت ۱۰:۰۰ الی ۱۲:۰۰ در روز سه‌شنبه ۱۳۹۸/۰۸/۱۴ در سالن جلسات طبقه دهم وزارت نیرو برگزار خواهد شد.	۱